

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Akademicka księżnica w otoczeniu społecznym - budowanie relacji poprzez działania public relations

Author: Jadwiga Witek

Citation style: Witek Jadwiga. (2018). Akademicka księżnica w otoczeniu społecznym - budowanie relacji poprzez działania public relations. W: M. Kycler, D. Pawelec, B. Warząchowska (red.), "Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia" (S. 267-287). Katowice : Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Akademicka księżnica w otoczeniu społecznym – budowanie relacji poprzez działania public relations

„Biblioteka jest ważnym miejscem w przestrzeni publicznej szanujących się miast”¹. Cytat ten – wielokrotnie przywoływany przez autorkę niniejszego opracowania – rozpoczyna większość tekstów dotyczących historii powstawania Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (popularnej CINIiBA), a także jego pozycji w otoczeniu społecznym². Taką reputację pragnęliśmy zbudować wokół nowej jednostki. Placówki nieobojętnej dla mieszkańców miasta. Tak, dla

---

¹ D. PAWELEC, M. SMYŁA, J. WITEK: *Projekt „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” wobec trendów i norm w budownictwie bibliotecznym*. „Biuletyn EBIB” 2009, nr 3 (103). http://www.ebib.pl/2009/103/a.php?pawelec_in [dostęp: 16.09.2017].

² D. PAWELEC, J. WITEK: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – biblioteka otwarta w społecznej przestrzeni miasta*. „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2011, nr 2, s. 9–18; J. WITEK: *Serce miasta*. W: *65 lat AZS Katowice*. Red. T. JANIK. Cz. 3: 2006–2011. Katowice 2011, s. 92–94; D. PAWELEC, J. WITEK: *CINIiBA daje szansę na niespodziankę*. Rozm. M. BORUCKA, M. SZULC. „Sedno-MOST” 2015, nr 1, s. 10–12; J. WITEK: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINIiBA) – serce uczelni i regionu*. *Wybrane przykłady działań informacyjnych*. „Biuletyn Biblioteki Politechniki Śląskiej” 2012, nr 2, s. 195–201; D. PAWELEC, J. WITEK: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach – przed otwarciem*. „Forum Bibliotek Medycznych” 2011, nr 2 (8), s. 74–86; D. PAWELEC, J. KAMIŃSKA: *Rozmowa z prof. dr. hab. Dariuszem Pawelcem, dyrektorem Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach, kierownikiem Projektu „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” realizowanego w latach 2008–2012*. Rozm. przepr. J. Kamińska. „Zarządzanie Biblioteką” 2015, nr 1, s. 149–151; J. WITEK, J. KAMIŃSKA: *Rozmowa z mgr Jadwigą Witek, rzecznikiem prasowym i specjalistą ds. promocji i PR w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w Katowicach*. Rozm. przepr. J. Kamińska. „Zarządzanie Biblioteką” 2015, nr 1, s. 152–153; D. PAWELEC, J. WITEK: *Finansowanie budowy Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach*. „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 2010, nr 1/2, s. 50–58; J. WITEK: *Biblioteka Akademicka w miejskiej przestrzeni publicznej. Strategia promocji i PR dla projektu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka Biblioteka jako „trzecie miejsce”*. W: *Biblioteka jako „trzecie miejsce” – międzynarodowa konferencja Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego*. Pod red.

obywateli miasta i regionu, a nie tylko społeczności akademickiej. Między innymi na założeniu rozszerzenia granic oddziaływania opiera się istota *biblioteki otwartej*, a w ślad za nim strategia jej promowania, tworzona i aktualizowana od 2008 roku. W ogólnej analizie, można by pokusić się o konstatację, że nowa biblioteka to *tabula rasa*, karta do zapisania od początku. Pozornie taka sytuacja wydaje się być bardzo prosta. Niezwykle korzystne okoliczności wyjściowe dla specjalisty, który zajmuje się budowaniem reputacji jednostki poprzez działania promocyjno-informacyjne, marketingowe i media relations. Zaszczyt i przyjemność tworzenia strategii promocji i PR przypadł autorce tego artykułu, wspieranej przez zespoły pracowników UŚ i UE.

Czy jednak na pewno wspomniana wyżej karta była zupełnie pusta? CINIbA to z jednej strony oddany w 2011 roku do użytku gmach mieszczący zbiory dwu uczelnianych bibliotek³, ale właśnie przez historię i doświadczenia tych jednostek nie można mówić o całkowicie nowym etapie w dziejach księżnicy Uniwersytetów Śląskiego i Ekonomicznego w Katowicach. W nowym budynku biblioteka po prostu się zmieniła. Dlatego porównanie polityk informacyjnych Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ) i CINIb-y nie jest możliwe. Ocena któregośkolwiek z etapów w historii rozwoju BUŚ, czy porównywanie nie jest celem niniejszego artykułu. Autorka pragnie głównie pokazać, jak przebiegał proces kształtowania się unikatowego w skali kraju modelu wprowadzania do tkanki miasta Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej – biblioteki otwartej.

Sięgając jednak najpierw do początków Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego, a zwłaszcza zakresu i sposobów komunikacji z otoczeniem, można dostrzec, iż w „dobrym stracie” i równomiernym rozwoju jednostki przeszkadzały dwie kwestie. Kłopoty organizacyjne i brak odpowiedniej siedziby, to zagadnienia najczęściej przywoływane we wspomnieniach jej pracowników:

Drugim najbardziej palącym problemem funkcjonowania Biblioteki Uniwersyteckiej była, oprócz kłopotów organizacyjnych, sprawa pomieszczeń biblioteki, a konkretnie nieistniejącego budynku bibliotecznego⁴.

Na tle starań o poprawę sytuacji lokalowo-organizacyjnej, a wśród nich lobbowania na rzecz budowy nowego gmachu⁵, życie biblioteki toczyło się w miarę możliwości zwykłym trybem. BUŚ

M. WROCLAWSKIEJ, J. JERZYK-WOJTECKIEJ. Łódź 2011, s. 251–264; J. WITEK: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – biblioteka otwarta*. „Poradnik Bibliotekarza” 2012, nr 7–8, s. 45–48.

³ Są to Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego i Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

⁴ Zob. A. KASZPER: *Czekając na bibliotekę. Problemy związane z kształtowaniem się Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. W: *Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008, s. 345.

⁵ Piszą o tym J. Witek, K. Wyszyńska w artykule poświęconym historii BUŚ, publikowanym w niniejszej monografii.

pełniła rolę księżnicy uniwersyteckiej, która wraz z rozwojem technologii, nie tylko nadążała za trendami w bibliotekarstwie, ale w niektórych obszarach również je wyznaczała. Odnosząc się do zagadnienia komunikacji biblioteki z otoczeniem, można dostrzec, że dotyczyła ona rozpowszechniania wiedzy o zbiorach i aktualnych usługach. Należy jednak podkreślić, że o całokształcie działalności informacyjnej decydowały: ówczesne funkcje i rola biblioteki uniwersyteckiej, kontekst społeczno-polityczny, możliwości technologiczne, a na koniec także sam sposób pojmowania znaczenia promocji, czy marketingu w działalności bibliotecznej. Najważniejszą składową otoczenia księżnicy był użytkownik należący do społeczności akademickiej. Promocja odnosiła się do upowszechniania informacji użytecznej dla tej grupy. Nie mówiło się wtedy o „idei biblioteki otwartej”, czy „bibliotece, jako trzecim miejscu”, zwłaszcza uniwersyteckiej:

Wszystkie działania biblioteka starała się propagować w różny sposób – wydawnictwa informacyjne, ulotki, pisma do dziekanów i dyrektorów instytutów. Nie zawsze były to czynności proste. Mało kto pamięta, że wydawanie zwykłego cyklicznego *Wykazu nabytków* wymagało zgody Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Warszawie, a później z każdym egzemplarzem trzeba było fatygować się do miejscowego oddziału tegoż Urzędu w Katowicach po pieczętkę, bez której drukarnia nie mogła wykazu powielić. Podobnie było z innymi wydawnictwami – informatorami o działalności biblioteki, czy wydawanymi biuletynami i skryptami⁶.

Wśród prowadzonych do 2008 roku⁷ zabiegów upowszechniania wiedzy o bibliotece były przysposobienia biblioteczne. Dziś biblioteka stara się zachęcać do udziału w tych przedsięwzięciach, docierając bezpośrednio do samych potencjalnych i aktywnych użytkowników, odchodząc od formuły zinstytucjonalizowanej (o czym traktuje dalsza część artykułu). W „starym” budynku:

Biblioteka starała się wypełniać swoją funkcję dydaktyczną, tzn. przygotowywać swoich czytelników [studentów Uniwersytetu Śląskiego – przyp. J. Witek] do efektywnego korzystania ze swoich zbiorów. [...] Przysposobienie biblioteczne było prowadzone regularnie na podstawie zarządzenia ministerstwa. Po roku 1989 ustawa, na podstawie której prowadzono zajęcia została anulowana i szkolenia prowadzono już „zwyczajowo”. Ze względu na brak

⁶ A. KASZPER: *Czekając na bibliotekę...*, s. 351.

⁷ Cezura 2008 roku wynika ze stanu badań o Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego. Na tym roku zakończono analizy zamieszczone w publikacji *Biblioteka otwarta*. Katowice 2008. Autorka niniejszego artykułu formułując refleksje o działalności propagatorskiej Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w latach 1968–2008, opiera się głównie na faktach przedstawionych w tejże monografii, a także na osobistych przekazach pracowników z tamtego okresu.

konkretnej podstawy prawnej w ostatnim okresie nasilają się problemy z organizacją przysposobienia bibliotecznego na poszczególnych wydziałach⁸.

Rozwój technologii komputerowych naturalnie ułatwił powielanie i rozsyłanie wydawnictw Biblioteki.

Obecnie [2007 r. – przyp. J. Witek] wszystkie nasze wydawnictwa są powielane i rozsyłane użytkownikom bez ograniczeń, wszystkie wiadomości są umieszczane na stronie domowej i rozsyłane listą wysyłkową. Nie znaczy to, że wszyscy nasi potencjalni czytelnicy mają świadomość, czym biblioteka służy i w jaki sposób jej zbiory i usługi można wykorzystywać⁹.

Omówienie działalności edytorskiej BUŚ zostało opublikowane na łamach czasopisma „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy”¹⁰, a także w monografii pt. *Biblioteka otwarta*¹¹. W tejże książce Czytelnik znajdzie również wiele innych przykładów działalności biblioteki, która choć może nie bezpośrednio, ale poprzez codzienny zakres usług i funkcji przyczyniała się do budowania tzw. marki oraz wizerunku książki. Do najważniejszych projektów należały tu m.in.: wprowadzenie katalogu elektronicznego OPAC, a w szerszej perspektywie rozwój systemu bibliotecznego-informacyjnego PROLIB, tworzenie *Bibliografii Dorobku Pracowników Uniwersytetu Śląskiego*, przygotowanie i administrowanie strony internetowej BUŚ¹², działalność z obszaru informacji naukowej oraz projekty digitalizacyjne, rozwój kadr¹³. Duże znaczenie miało również rozbudowywanie kolekcji zbiorów specjalnych, a także upowszechnianie wiedzy o nich¹⁴. Wprowadzenie nowoczesnych narzędzi komunikacji i budowania wizerunku – *public relations* należy łączyć ze zmianą sposobu myślenia o książnicy oraz przystąpieniem do realizacji Projektu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka.

---

⁸ Ibidem.

⁹ Ibidem.

¹⁰ M. KYCLER, B. WARZĄCHOWSKA: *Informatory biblioteczne formą promocji Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*. W: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2007, nr 4, s. 17–32.

¹¹ M. KYCLER: *Wydawnictwa informacyjne Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego jako narzędzie komunikacji społecznej*. W: *Biblioteka otwarta...*, s. 69–80.

¹² A. DRABEK: *Jak Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego stała się częścią globalnej sieci, czyli o stronie WWW*. W: *Biblioteka otwarta...*, s. 81–90.

¹³ *Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008.

¹⁴ L. CZECH: *Katalog starych druków w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Katowice 1996; *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego. Zbiory specjalne*. Tekst L. CZECH, red. D. ROTT. Katowice 2004.

*

Powołanie przez Dyrektora Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego Zespołu BUŚ ds. Promocji Projektu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej miało miejsce 7 lipca 2008 roku. Wynikało z innego niż dotychczas sposobu patrzenia na rolę ksiąźnicy akademickiej w otoczeniu. Dodatkowo pojawił się także obowiązek nałożony przez Instytucję Zarządzającą na Beneficjenta korzystającego z Funduszy Unii Europejskiej¹⁵. Niemal w tym samym czasie Uniwersytet Śląski podjął starania o stworzenie sieci rzeczników wydziałowych, którzy mieliby stanowić wsparcie dla Rzecznika Uniwersytetu Śląskiego. W dniu 5 listopada 2008 roku Dyrektor uczelnianej ksiąźnicy, prof. dr hab. Dariusz Pawelec – po raz pierwszy w historii bibliotekarstwa akademickiego w Polsce – powołał Rzecznika Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Obie funkcje: Rzecznika i Koordynatora Zespołu ds. Promocji zostały powierzone autorce niniejszego artykułu. Nadaniem tym rozpoczęła się stała, systematyczna współpraca Biblioteki z działami informacyjnymi uczelni – Rzecznikiem Prasowym, pracownikami Biura Promocji i Karier, mediami UŚ: „Gazeta Uniwersytecka”, Studenckim Radiem „EGIDA”, Redakcją „Suplementu”, a także z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi. W zakresie współpracy z Uniwersytetem do zadań Rzecznika BUŚ należało m.in.: pozyskiwanie, opracowanie i przekazywanie informacji do portalu WWW UŚ, pełnienie funkcji „medialnego gospodarza” podczas imprez realizowanych przez BUS, „medialnego przedstawiciela” w czasie wydarzeń zewnętrznych, znaczących dla Biblioteki, a także współpraca i wsparcie dziennikarzy. W praktyce rzeczywistość 2008 roku pokazała, że był to zaledwie początek tworzenia nowego, unikatowego w skali kraju rozdziału nie tylko w samej Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego, ale także w teorii i praktyce bibliologii i informatologii, public i media relations. Większość z podjętych działań miała charakter prekursorski, eksperymentalny na gruncie biblioteki uniwersyteckiej. Być może jednym z bliższych temu zagadnień, były refleksje na temat biblioteki, jako tzw. trzeciego miejsca, ale pierwsze publikacje w Polsce na ten temat dopiero zaczynały się pojawiać i dotyczyły w większości bibliotek publicznych¹⁶.

Kiedy w lipcu 2008 roku podpisano umowę o dofinansowanie budowy Centrum ze środków RPO, jednym z pierwszych realizowanych zadań promocji było powiadomienie o tym opinii pu-

---

¹⁵ Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007–2013 dla Beneficjentów w zakresie Informacji i promocji. Katowice 2007 (mps). Informacje na temat realizacji Projektu CINIbA, powoływania zespołów zadaniowych i kolejnych etapów realizacji projektu zostały zawarte w artykule: J. WITEK, K. WYSZYŃSKA: *Historia Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego* (1968–2017).

¹⁶ Omówienie działań podejmowanych przez BUŚ zawiera artykuł J. WITEK: *Biblioteka Akademicka w miejskiej przestrzeni publicznej. Strategia promocji i PR dla projektu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka. W: Biblioteka jako „trzecie miejsce”*. Pod red. M. WROCŁAWSKIEJ, J. JERZYK-WOJTECKIEJ. Łódź 2011, s. 251–264.

blicznej za pomocą... tablicy informacyjnej. W sąsiedztwie terenu przyszłej biblioteki, 31 lipca 2008 roku, posadowiono planszę z niezbędnymi danymi o finansowaniu. To był początek. Z jednej strony, to oczywiście wymóg Unii Europejskiej¹⁷, ale z drugiej, ważniejszej – szansa dla biblioteki na próbę dotarcia do otoczenia z nowym przekazem. Działania informacyjno-promocyjne prowadzone na etapie realizacji Projektu zostały szeroko omówiono w poświęconych temu zagadnieniu publikacjach¹⁸. Warto jednak podkreślić, że to w tym momencie historii biblioteki powstała pierwsza strategia promocji¹⁹, kontynuowana i rozwijana w kolejnych latach, już w nowym gmachu, przy ul. Bankowej 11A. Możliwość ta pojawiła się oczywiście dzięki sprzyjającym okolicznościom i odpowiednim decyzjom organizacyjnym i budżetowym – powołanie Zespołu (a właściwie Zespołów – w BUŚ i w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego), pozyskanie środków w ramach dofinansowania. O powodzeniu decydowała determinacja i zaangażowanie grupy osób odpowiedzialnych za powierzone zadania. Zespół tworzyła suma potencjałów wniesionych przez specjalistów kilku kluczowych dziedzin. Członkami ekipy promocyjnej byli pracownicy BUŚ: bibliotekoznawcy, informatyk – programista, historyk sztuki, grafik, administrator CMS Joomla!²⁰, polonista, copywriter i koordynujący całością specjalista PR. Niektóre osoby łączyły kilka różnych umiejętności. Merytorycznie i formalnie zespół podlegał kierownikowi Projektu CINiBA²¹.

Istotą budowania relacji nowej ksiąźnicy z otoczeniem za pomocą narzędzi promocji, informacji, PR i marketingu, musiało być zrozumienie idei „biblioteki otwartej”, formułowanej przez twórców Projektu. Tematykę tę autorka podejmowała już wielokrotnie. Rola biblioteki akademickiej zmienia się. Coraz mniej jest ksiąźnicą z „magazynem do przechowywania książek”, a coraz bardziej staje się interaktywną przestrzenią, która reaguje na procesy społeczne w jej bezpośrednim otoczeniu. Przenika, wychodzi [!] do grup społecznych niekoniecznie związanych z nauką i szkolnictwem wyższym, podobnie jak sama nauka oddziałuje na różne sfery życia prywatnego, zawodowego. Jej charakter, funkcje, usługi tylko wtedy będą miały sens i rację bytu, jeśli faktycznie odpowiedzą na zapotrzebowanie jej użytkowników. Biblioteka naukowa poprzez swój znaczący kapitał ma ogromną szansę stać się ważnym ośrodkiem życia społecznego. Funkcjonując w tkance miasta, regionu, społec-

---

¹⁷ Zob. przypis 14.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ J. WITEK: *Strategia Public Relations dla projektu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka na rok akademicki 2010/2011*. Katowice 2010 (mps).

²⁰ Strona www.projekt.ciniba.edu.pl została zbudowana na CMS Joomla!

²¹ Kierownikiem Projektu był prof. dr hab. Dariusz Pawelec, Dyrektor Biblioteki UŚ. W skład Zespołu BUŚ wchodził: Leszek Gaj, Marzena Smyła, Joanna Wawrzeczka (do 2010 r.), Jadwiga Witek (koordynator) oraz Tomasz Zięba.

czeństwa może realnie znosić bariery prowadzące do wykluczenia społecznego. Ta funkcja jest szczególnie ważna w obszarze działania Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej na Górnym Śląsku z jego „spadkiem pozostawionym przez kopalnie i huty”. Sytuacja wymaga uaktywnienia społeczeństwa we współdziałaniu na rzecz budowania postawy obywatelskiej, bez wyobcowania lub eliminowania jednostek. To jedno z ważniejszych zadań współczesnej biblioteki uniwersyteckiej, która musi „ingerować” w otaczającą ją przestrzeń²².

Na barkach Zespołu spoczywała odpowiedzialność zarówno za formułowanie przekazu, jak i właściwy dobór (a w razie potrzeby stworzenie) odpowiednich narzędzi komunikacji²³. Kierunki działań promocyjnych służyły budowaniu spójnego wizerunku przedsięwzięcia, na etapie realizacji projektu, ale żadne z tych zagadnień nie straciło aktualności. Celem strategii było przekonanie naukowców i studentów katowickich uczelni, a także użytkowników spoza środowiska akademickiego, do korzystania z usług Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w przyszłości. Już na etapie realizacji projektu podejmowano starania o utrwalenie pozytywnego obrazu biblioteki jako eksperta informacji, instytucji profesjonalnej, uczącej, otwartej na potrzeby informacyjne, edukacyjne, kulturalne, a przede wszystkim naukowe. Biblioteki będącej integralnym i niezbędnym elementem tkanki miejskiej. Celem prowadzonych kampanii było także przekonanie dotychczasowych użytkowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej do korzystania z usług i oferty CINIb-y w pełnym zakresie. Wykorzystując narzędzia informacyjne i promocyjne, pozyskano nowe grupy odbiorców, dotychczas nie korzystających z usług księżnic uniwersyteckich w województwie śląskim. Proces budowania relacji z otoczeniem społecznym obejmował następujące kwestie: rozpowszechnianie informacji o możliwościach, zasadach korzystania oraz zakresie działalności i proponowanych usługach CINIb-y; naukę krytycznego wyboru źródeł informacji; naukę selektywnego wyszukiwania informacji (co wiąże się z wprowadzeniem na rynek zaawansowanych technologicznie produktów i usług); wzrost świadomości o możliwościach zaspokajania współczesnych potrzeb informacyjnych społeczeństwa obywa-

---

²² Zob. przypis 2.

²³ Działania informacyjno-promocyjne prowadzone były w następujących kierunkach: 1) Wypełnienie obowiązku informowania opinii publicznej o zakresie dofinansowania projektu ze środków Unii Europejskiej oraz informacja o celach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z zapisem umowy o dofinansowanie oraz wytycznych instytucji zarządzającej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, realizowana strategia ma zapewnić opinii publicznej dostęp do informacji o pozyskaniu wsparcia finansowego z funduszy strukturalnych w ramach Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013; 2) Informowanie o przebiegu budowy, o jej kolejnych etapach i punktach zwrotnych; zaangażowanie emocjonalne otoczenia w przedsięwzięcie; 3) Informowanie i edukacja; promowanie funkcji i usług nowej biblioteki; 4) PR wewnętrzny – informacje dla pracowników bibliotek UŚ i BG UE.

telskiego przez nowoczesne centrum informacji naukowej; kreowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku biblioteki, jako instytucji, która uczy zdobywać, selekcjonować i wartościować informacje, jako eksperta w zakresie zarządzania informacją, niezbędną w różnych sferach życia, a na koniec także jako faktycznego animatora rozwoju indywidualnego; wsparcie dla pozytywnego wizerunku zawodu bibliotekarza, jako osoby kompetentnej i otwartej na potrzeby użytkowników; wzrost zainteresowania ofertą studiów na Uniwersytecie Śląskim i Uniwersytecie Ekonomicznej; reputację CINIb-y jako jednostki będącej topograficznie i funkcjonalnie centrum kampusów Uniwersytetów Śląskiego i Ekonomicznego; tworzenie trwałych, pozytywnych relacji z mediami (media relations)²⁴.

Działania public relations zostały podjęte wraz z rozpoczęciem realizacji projektu, czyli w lipcu 2008 roku, na ponad rok przed wbiciem pierwszej łopaty na terenie budowy. Początkowa faza kampanii to było przede wszystkim informowanie mieszkańców aglomeracji katowickiej i województwa o rozpoczęciu budowy, a także prezentowaniem przedsięwzięcia z perspektywy przyszłych korzyści dla użytkowników biblioteki. Kolejne akcje promocyjne odpowiadały poszczególnym fazom realizacji inwestycji, odzwierciedlając jej przebieg. Dotarcie do szerokiego grona odbiorców, opinii publicznej niezwiązanej bezpośrednio ze środowiskiem akademickim ułatwiły działania z zakresu media relations.

Informowanie środowisk akademickich odbywało się poprzez współorganizowanie imprez uczelnianych (festiwale nauki, warsztaty, szkolenia, wystawy) oraz upowszechnianie i dystrybucję drukowanych materiałów informacyjnych, a także promowanie strony internetowej projektu. Główny celem było pokazanie innowacyjności i unikatowości przedsięwzięcia w aspekcie korzyści dla użytkownika. Treść informacji można podzielić na dwie grupy: 1) charakterystyka architektury gmachu, jego funkcjonalność oraz zakres, możliwości technologiczne i usługowe; 2) korzyści dla klienta zewnętrznego – użytkownika biblioteki. Większość działań z zakresu PR miała charakter interaktywny, poprzez współpracę z najbliższym otoczeniem wewnętrznym i zewnętrznym obu uczelni. Równolegle podejmowano działania upowszechniające wiedzę o możliwościach i zakresie funkcjonowania nowej biblioteki, o jej nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązaniach. Opierano się także na narzędziach już wykorzystywanych i dostępnych w obszarze Biblioteki UŚ i Biblioteki Głównej UE. Były to m.in. szkolenia biblioteczne dla studentów pierwszego roku, komunikaty w serwisach internetowych. Druki, ulotki broszury, karty biblioteczne również zawierały informacje o CINIb-ie.

Wśród przykładów niektórych przedsięwzięć można wymienić:

1. Wirtualny spacer – wycieczka po gmachu CINIb-y do odtwarzania na stronie internetowej projektu.

---

²⁴ Zobacz także: J. WITEK: *Biblioteka Akademicka w miejskiej przestrzeni publicznej...*, s. 258–259.

2. Stoisko targowo-wystawiennicze „CINiBA – biblioteka otwarta!” odtwarzające fragment wnętrza przyszłego centrum informacji. Zbudowane z makiet gmachu i wielkoformatowych wizualizacji biblioteki oraz zaopatrzone w nowoczesne urządzenia, komputery z dostępem do Internetu. Jego celem było wyobrażenie wnętrza i atmosfery panującej w gmachu CINiB-y, a także zaprezentowanie wyposażenia i nowych usług.
3. Warsztaty „Sztuka szukania – w labiryncie informacji”. Zajęcia były prowadzone pod hasłem „Kto więcej wie, ten i więcej się dowiaduje”. Praktyczny trening, podczas których specjaliści z zakresu

Ilustr. 1. „Trójwymiarowa Biblioteka”. Fot. Marzena Smyłła

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka

www.ciniba.us.edu.pl

www.ciniba.ae.katowice.pl

Śląskie. Pozytywna energia

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Projekt jest również współfinansowany z budżetu samorządu Województwa Śląskiego, Miasta Katowice, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

©2010 Konsorzjum Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej w Katowicach

Ilustr. 2. Kadr z wirtualnej wycieczki po gmachu CINiB-y

Źródło: projekt.ciniba.edu.pl

informacji naukowej podpowiadali, jak z pomocą nowoczesnej biblioteki i Internetu szybko i efektywnie docierać do najlepszych, opracowanych przez profesjonalistów i ekspertów, sprawdzonych i pewnych informacji, potrzebnych w nauce i codziennym życiu. Udział we wszystkich zajęciach był bezpłatny.

4. „Dziennik Budowy” – relacja fotograficzno-opisowa z postępów w realizacji inwestycji. Kamera na budowie.

The screenshot displays the website for the Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA). At the top, there are logos for the Regional Program, Śląskie Regional Energy, and the European Union. The main header features a large image of the library's interior with people browsing books. Below the header is a navigation menu with links: SZUKAJ, JEDNYM ZDANIEM, BIBLIOTEKA HYBRYDOWA, UŻYTKOWNICY, GALERIA, FORUM, and KONTAKT. The main content area is divided into several sections:

- START O PROJEKcie CINiBA**: Includes links for WIADOMOŚCI, Gmach, KALENDARIUM, GALERIA, DLA MEDIÓW, NAGRODY WYRÓŻNIENIA, PRZETARGI, and KONTAKT.
- Wiadomości**: A news item titled "SERWIS INTERNETOWY PROJEKTU 'CENTRUM INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKA AKADEMICKA' ZREALIZOWANEGO W LATACH 2008-2012." with a sub-image and text: "Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka zostało uruchomione dla czytelników 27 września 2012 r. Serdecznie zapraszamy do korzystania z biblioteki otwartej. Jesteśmy czynni od poniedziałku do soboty w godzinach od 8.00 do 20.00. Serwis internetowy CINiBA jest dostępny pod adresem: www.ciniba.edu.pl".
- Sląska Noc Naukowców 2012 w CINiBA**: A news item dated Wednesday, September 26, 2012, with a sub-image and text: "W piątek 28 września 2012 zapraszamy do nowego gmachu biblioteki na warsztaty, prezentacje, wykłady i koncerty, które będą okazją do spotkania z nauką w klimacie dobrej zabawy i intelektualnego fermentu." with a "Więcej... >>" link.
- Koncert Evening in the Palace of Reason [ZDJĘCIA]**: A news item dated Monday, September 24, 2012, with a sub-image and text: "W niedzielę 23 września o godzinie 17.00 w CINiBA odbył się koncert Arte dei Suonatori - najlepszej polskiej orkiestry muzyki dawnej oraz solisty Marcina Świątkiewicza. Zapraszamy do obejrzenia relacji fotograficznej z tego wydarzenia!" with a "Więcej... >>" link.
- Urządząmy bibliotekę**: A small graphic with a sub-image.
- Wolny dostęp**: A small graphic with a sub-image.
- Wirtualny spacer**: A small graphic with a sub-image.
- CINiBA w przestrzeni miasta**: A small graphic with a sub-image.
- Kamera Dziennik (01.2009-VII.2012) budowy**: A small graphic with a sub-image.
- BOOK-TOP Śląskie**: A small graphic with a sub-image.
- Odwiedź nas**: A small graphic with a sub-image.

Ilustr. 3. WWW Projektu CINiBA

W ramach współpracy z mediami:

1. Press Room na stronie internetowej Projektu CINiBA, zawierający aktualne komunikaty prasowe, materiały do pobrania: zdjęcia z budowy, wizualizacje, multimedia do wykorzystania przez media itd., publikacje „o nas” i „napisaliśmy”;

2. Systematycznie przygotowywane informacje prasowe o aktualnych wydarzeniach oraz o postępach w realizacji projektu;
3. Konferencje prasowe, spotkania robocze na budowie dla dziennikarzy, obsługa prasowa ważniejszych imprez i uroczystości;
4. e-PR: strona internetowa www.projekt.ciniba.edu.pl;
5. Wikipedia;
6. Media społecznościowe: Facebook, Twitter, Blip, Blox.

Jaki był efekt tych działań? 8 maja 2012 roku, jeszcze przed rozpoczęciem przeprowadzki biblioteki UŚ i UE do nowego gmachu, odbył się „Dzień Otwarty CINiBA”. Bibliotekę zwiedziło wtedy ponad 600 osób, oczekujących już tylko na możliwość korzystania z nowej księżnicy. Samo uruchomienie Centrumi dla czytelników miało miejsce jesienią, tuż przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego.

Na etapie realizacji projektu zapoczątkowano również działania wokół budowania tożsamości wizualnej księżnicy. Powołany przez kierownika Projektu CINiBA zespół ds. promocji i PR, podjął współpracę z pracownią M-Studio w zakresie opracowania Systemu Komunikacji Wizualnej CINiBA (SKW), w tym logo biblioteki.

Ilustr. 4. Spotkanie robocze dla mediów na budowie CINiB-y
Źródło: Materiały prasowe BUŚ.

**Centrum
Informacji
Naukowej
i Biblioteka
Akademicka**

Ilustr. 5. Logo CINiB-y. Autor: Marian Oslislo

Ilustr. 6. Uroczyste otwarcie Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej – 12.10.2012. Na zdjęciu (od lewej): JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś i JM Rektor UE prof. dr hab. Leszek Żabiński. Fot. Marzena Smyła

Ilustr. 7. System Komunikacji Wizualnej

Źródło: J. CZINGOŃ: *System komunikacji i tożsamości wizualnej dla Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach*. Zabrze 2016, k. 7 (dokument elektroniczny).

*

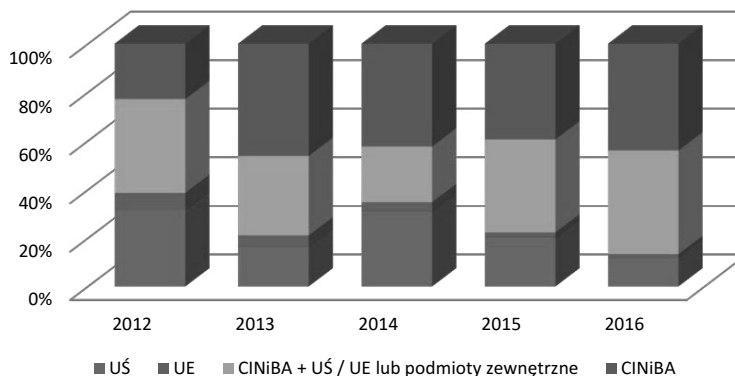
Kontynuacją aktywności biblioteki w zakresie public relations juź po otwarciu nowego gmachu, było powołanie przez Dyrektora Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego specjalisty ds. promocji i PR / Rzecznika Prasowego CINIb-y, które miało miejsce 1 czerwca 2011 roku. Jest to swego rodzaju konsekwencja decyzji o zmianie sposobu patrzenia na rolę ksiąźnicy akademickiej w otoczeniu. Jej nowym zadaniem stało się realizowanie misji biblioteki otwartej, aktywizującej nowe zapotrzebowania na informację naukową społeczeństwa. W strukturze Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej stanowisko specjalisty odpowiedzialnego za działania PR mieści się w Biurze Centrum, w pionie obsługi dyrekcji, natomiast merytorycznie podlega Dyktorowi Centrum. Z uwagi na fakt, iż była to nowa funkcja, zaszczyt jej definiowania od podstaw, organizacji pracy, zakresu zadań przypadł autorce tego artykułu. Do zadań specjalisty PR naleźy m.in.: współpraca z Biurem Centrum i departamentami bibliotecznymi w zakresie rozwijania usług ksiąźnicy, przygotowywanie strategii promocji i PR, komunikacja zewnętrzna i wewnętrzna, opracowywanie jej narzędzi, media relations, tworzenie budżetu promocji, poszukiwanie form i podejmowanie szeroko rozumianej współpracy z podmiotami zewnętrznymi, poszukiwanie alternatywnych form finansowania przedsięwzięć promocyjnych, naukowych, edukacyjnych i kulturalnych. Istotą funkcji jest bardzo rozbudowana współpraca z otoczeniem, z wykorzystaniem narzędzi promocyjnych i komunikacyjnych. Jest to nowy obszar w działalności Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego, który wspiera proces wyłaniania się nowych grup korzystających z potencjału jednostki.

W grupie użytkowników, z którymi współpracuje wspólna biblioteka UŚ i UE, poza akademikami, znajdujĄ się: przedsiębiorcy, instytucje administracji państwowej, samorzĄdy, instytucje kultury, szkoły, NGO, media i in. Celem tej kooperacji jest promowanie wykorzystywania osiągnięć nauki w codziennym życiu; przedmiotem – podejmowanie działań prospołecznych i popularyzujących naukę. Większość z przedsięwzięć odbywa się na terenie biblioteki. Sprzyjają temu oczywiście doskonale warunki lokalowe, usytuowanie obiektu w Śródmieściu, ale także bardzo dobra wewnętrzna organizacja²⁵. Zgodnie z *Regulaminem organizacji wydarzeń w gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej*, CINIbA prowadzi przedsięwzięcia o charakterze naukowym, edukacyjnym i kulturalnym. Niezwykle ważnym ich wyróżnikiem jest otwarty charakter. Właściwość z jednej strony oznacza brak opłat za wstęp, a z drugiej – kaźdej zainteresowanej osobie daje możliwość udziału w spotkaniach do tej pory dostępnych tylko dla środowiska akademickiego. Biblioteka występujĄ tu w trzech rolach: organizatora, współorganizatora lub

²⁵ Organizacją, promocją, logistyką, wsparciem technicznym i technologicznym zajmuje się w CINIb-ie zespół, w skład którego wchodzi: specjalista ds. promocji / rzecznik prasowy, asystent dyrektora, zespół techniczno-konserwatorski, a także bibliotekarze.

udostępniającego pomieszczenia na potrzeby Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego²⁶. Suma wszystkich wydarzeń niezmiennie utrzymuje się na poziomie około tysiąca rocznie. W liczbie tej mieszczą się: wydarzenia uniwersyteckie – konferencje naukowe i popularnonaukowe, seminaria, wykłady, spotkania, kluby dyskusyjne, warsztaty, szkolenia, wystawy i wiele, wiele innych. Ograniczeniem w tym obszarze jest tylko ludzka wyobraźnia. Gdyby pokusić się o ujęcie w jednym zdaniu obszarów, w jakich biblioteka podejmuje współpracę, można by powiedzieć: *the sky's the limit*²⁷. Biblioteka poprzez swoją otwartość, aprobatę różnorodności, jasne zasady współpracy, nieskomplikowane procedury, zaprasza najbardziej twórczą część otoczenia, wyzwajając ogromny potencjał intelektualny.

Wykres poniżej przedstawia proporcje udziału w organizacji wydarzeń, z podziałem na afiliacje organizatorów.

Wykres 1. Wydarzenia organizowane w CINIb-ie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Sprawozdań z działalności CINIbA*.

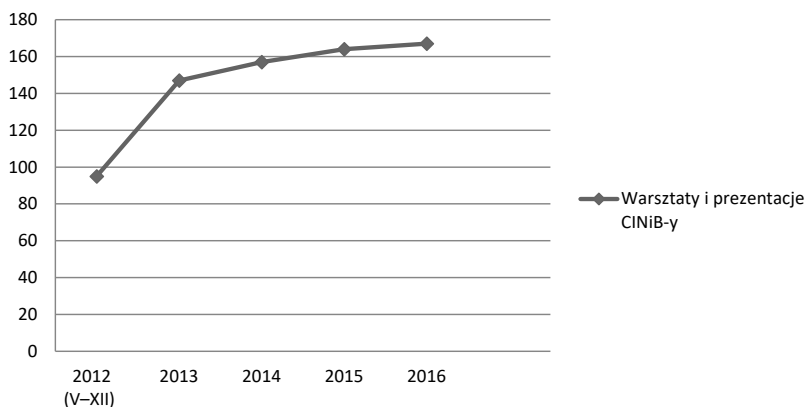
Dane liczbowe pokazują, że biblioteka aktywnie uczestniczy w projektach, jako współorganizator, ale jednocześnie realizuje wiele projektów samodzielnie. Najbliższymi partnerami CINIb-y są macierzyste uczelnie, którym ksiąźnica udostępnia przestrzeń na potrzeby naukowych konferencji, szkoleń, warsztatów itp., a także wspiera organizacyjnie, technologicznie i technicznie. Istotnym partnerem Centrum są jednostki zewnętrzne, m.in: stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, fun-

²⁶ *Regulamin organizacji wydarzeń w gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej*. http://www.ciniba.edu.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=473&Itemid=84&lang=pl.

²⁷ Tylko niebo nas ogranicza [tłum. J. WITEK].

dacie, strefa biznesowo-gospodarcza, samorządy, urzędy, media, szkoły, ośrodki pomocy społecznej i wiele, wiele innych. Biblioteka podejmuje współpracę w ramach organizacji wydarzeń średnio rocznie z 80 podmiotami spoza UŚ i UE. Częstotliwość wykorzystania przestrzeni utrzymuje się na stałym poziomie, zmienia się natomiast nieznacznie wewnętrzny podział. Zmniejszenie się liczby wydarzeń organizowanych w CINIb-ie przez Uniwersytet Ekonomiczny wiąże się z uruchomienie nowego obiektu – Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych. W tym ośrodku, z uwagi na położenie w centrum kampusu, odbywa się większość imprez akademickich UE.

Jednym z głównych narzędzi wykorzystywanych w promowaniu biblioteki są warsztaty i szkolenia. Biblioteka oferuje m.in. zajęcia „Sztuka szukania w labiryncie informacji” w modułach dla różnych grup wiekowych, wycieczki, ogólne prezentacje biblioteki, specjalistyczne szkolenia biblioteczne dla naukowców i studentów UŚ i UE, warsztaty dla profesjonalistów i grup zawodowych, a także cykle „CINIbA dla szkół” i „CINIbA dla najmłodszych”. Średnio, rocznie odbywa się w CINIb-ie ok. 160 tego rodzaju spotkań²⁸.

Wykres 2. Warsztaty i wycieczki przeprowadzone w latach 2012–2017 (I–VI)

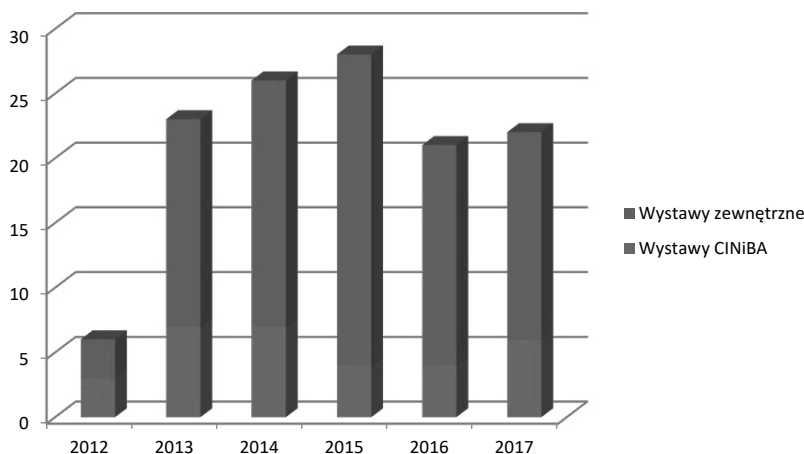
Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Sprawozdań z działalności CINIbA*.

CINIbA buduje swoją markę również w przestrzeni wystawowej Katowic. Od otwarcia do końca pierwszego półrocza 2017 roku biblioteka przygotowała lub gościła 129 ekspozycji. Były to zarówno prezentacje autorstwa twórców profesjonalnych, jak i prace amatorskie. Wystawy w CINIb-ie są nie tylko zjawiskiem sztuki wizualnej, ale także nośnikiem treści, idei, płaszczyzną

²⁸ Zajęcia odbywają się na podstawie wykazu warsztatów i szkoleń, zatwierdzonego przez Dyrektora Centrum.

spotkania: twórca – odbiorca i współuczestniczenia w intelektualnym dyskursie. Pokazanie prac we wspólnej przestrzeni dwu katowickich uczelni, nie jest wyłącznie kwestą prestiżu. To demokratyczna szansa na swego rodzaju konfrontację z odbiorą. W tej bogatej gamie propozycji galerijnych CINIb-y, odbiorca nie zostaje sam. Z zasady, jeśli biblioteka decyduje się na ekspozycję prac twórców nieprofesjonalnych lub mniej znanych, zawsze towarzyszy temu komentarz profesjonalny, np. w postaci wykładu w czasie wernisażu. Biblioteka stała się popularnym miejscem wystawowym. Wykres poniżej pokazuje stosunek liczby ekspozycji merytorycznie opracowanych przez CINIb-ę do wystaw, które biblioteka gościła, w myśl idei biblioteki otwartej.

Wykres 3. Wystawy w CINIb-ie. Podział na ekspozycje przygotowane przez bibliotekę oraz prezentacje zewnętrzne

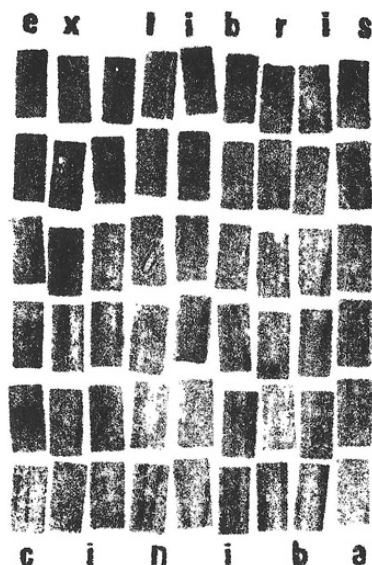
Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Sprawozdań z działalności CINIbA*.

Szczegółowy wykaz aktywności wspólnej ksiąźnicy UŚ i UE, w tym działania z zakresu public relations, są zamieszczane i omawiane w corocznych *Sprawozdaniach z działalności Centrum*. Mnogość przedsięwzięć sprawia, iż – ze względu na ramy niniejszego artykułu – niemożliwe jest ich kompletne omówienie. Patrząc jednak z perspektywy osoby odpowiadającej za obszar PR w CINIb-ie, można podjąć próbę przedstawienia zarysu typologii obszarów i narzędzi public relations w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej. Są to:

1. Współpraca z mediami (gazety, TV, radio, Internet); współpraca z rzecznikami UŚ i UE, monitoring mediów, przygotowanie serwisów informacyjnych dla mediów, współpracach z internetowymi serwisami: UŚ, UE, BUŚ, BG UE, organizacja konferencji.

2. Współpraca z UŚ i UE na rzecz promocji uczelni i pozyskiwania nowych studentów;
3. PR wewnętrzny: szkolenia, spotkania integracyjne;
4. Materiały informacyjno-promocyjne, prezentacje;
5. Systemy Komunikacji Wizualnej i Identyfikacji Wizualnej CINiBA;
6. Kampanie informacyjno-promocyjne;
7. Działalności popularyzująca naukę;
8. Działalność wspierająca rozwój osobisty obywateli;
9. Wsparcie dla biznesu i gospodarki;
10. Wsparcie dla szkół;
11. Wsparcie dla osób z dysfunkcjami organizmu;
12. Udział w konferencjach, publikacje, prezentacje publiczne;
13. Pozyskanie dodatkowych środków od sponsorów na realizację wydarzeń.

Wśród narzędzi możemy wymienić m.in.: organizację wydarzeń; wystaw; prowadzenie mediów społecznościowych; opracowanie materiałów promocyjnych; organizowanie kampanii informacyjnych, konferencji naukowych, sympozjów, warsztatów, spotkań, wykładów; prowadzenie działalności dydaktycznej; opracowanie publikacji naukowych, wydawanych przez CINiB-ę.

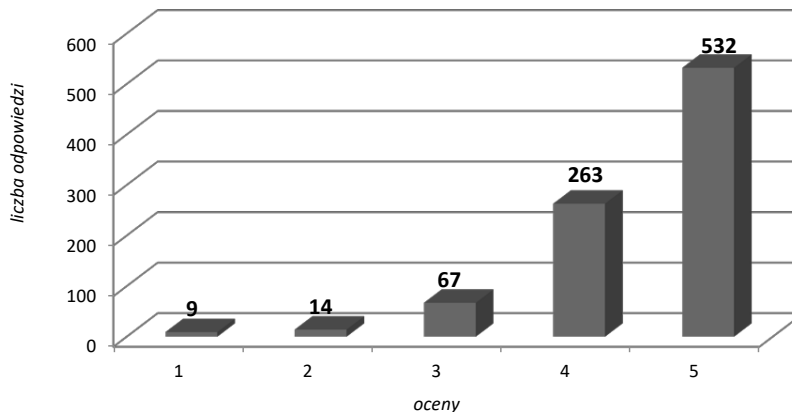
Ilustr. 8. Exlibris CINiB-y.
Autor: Aleksandra Bochenek

Ilustr. 9. Plakat kampania PR „Studencie, bądź gotowy na otwarcie!”. Autor: Marian Osliso

Ilustr. 10. Nagranie odcinka programu TVP Katowice, pt. „Śląskie czyta” (spotkanie z Wojciechem Kuczukiem). Fot. Jadwiga Witek

Wykres 4. Badanie satysfakcji użytkowników czerwiec 2017

Źródło: Opracowanie własne.

Końcowym etapem wszelkich działań public relations jest sprawdzenie ich skuteczności i wnioski końcowe. Najczęściej wykorzystuje się w tym celu badania. Biblioteka przeprowadza w ciągu roku kilka ankiet, np. w sezonie 2016/2017 zbadano wśród czytelników zapotrzebowanie na usługi mobilne, a także satysfakcję korzystania z biblioteki. Podsumowaniem 50-lecia Biblio-

teki UŚ, a przy okazji także pięciu lat działalności CINIb-y, niech będą wyniki badania z czerwca 2017 roku, przedstawione na wykresie.

W grupie 1 000 przebadanych użytkowników CINIb-y, 89% dokonało ogólnej oceny biblioteki. W tej grupie 59% przyznało księżnicy maksymalną liczbę punktów, a 29% respondentów deklaruje zadowolenie w stopniu dobrym. Podsumowując, prawie 90% badanych ocenia bibliotekę w stopniu bardzo dobrym lub dobrym.

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego obchodzi swój Jubileusz w momencie szczególnym. Szerokim zmianom podlega całokształt systemu nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce. Należy zauważyć, że od nowych kierunków rozwoju tego sektora w dużym stopniu zależy kształt prowadzonej polityki promocyjno-informacyjnej Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w kolejnych latach. Jednak budowanie relacji, kreowanie marki, kształtowanie reputacji biblioteki, zawsze będzie zależało przede wszystkim od sumy pojedynczych, bezpośrednich kontaktów pracowników z użytkownikiem. Zabiegi public relations są wsparciem, ale odpowiada zań cała kadra. Świadomość tej odpowiedzialności rozwijała się wraz z postępującą budową Centrum, kiedy zespoły zadaniowe bibliotekarzy, informatyków, pracowników administracji realizowały poszczególne etapy inwestycji. Dla wielu pracowników CINIb-y, *biblioteka otwarta* to swego rodzaju „dzieło życia”, o które – po prostu – dba się w nowej rzeczywistości, przy ul. Bankowej 11A. W przywołanych już wcześniej badaniach ankietowych pracownicy CINIb-y otrzymali średnią notę 4,7. Chciałoby się rzec: na Pięciolecie – do pięciu nieco zabrakło... niech to będzie nasz wspólny „PR-owy cel” do zrealizowania na kolejny Jubileusz.

Bibliografia

- BARCIAK A.: *Wyrósł z dobrego drzewa... Uniwersytet Śląski 1968–1998. Fakty, dokumenty, relacje*. Katowice 1998.
- Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008.
- Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego. Zbiory specjalne*. Tekst L. CZECH, red. D. ROTT. Katowice 2004.
- CZECH L.: *Katalog starych druków w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Katowice 1996.
- CZINGOŃ J.: *System komunikacji i tożsamości wizualnej dla Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach*. Zabrze 2016. (dokument elektroniczny).
- DRABEK A.: *Jak Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego stała się częścią globalnej sieci, czyli o stronie WWW*. W: *Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008, s. 81–90.
- KASZPER A.: *Czekając na bibliotekę. Problemy związane z kształtowaniem się Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w minionym czterdziestoleciu*. W: *Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008, s. 343–352.

- KYCLER M., WARZĄCHOWSKA B.: *Informatory biblioteczne formą promocji Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*. W: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2007, nr 4, s. 17–32.
- KYCLER M.: *Wydawnictwa informacyjne Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego jako narzędzie komunikacji społecznej*. W: *Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008, s. 69–80.
- MP: *Pierwsza biblioteka hybrydowa*. „MaleMan” 2015, nr 3 (50), s. 37.
- PAWELEC D.: *Jak i po co buduje się dziś biblioteki?* „Architektura” 2012, nr 10 (217), s. 52–57.
- PAWELEC D., KAMIŃSKA J.: *Rozmowa z prof. dr. hab. Dariuszem Pawelcem, dyrektorem Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach, kierownikiem Projektu „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” realizowanego w latach 2008–2012*. Rozm. przepr. J. KAMIŃSKA. „Zarządzanie Biblioteką” 2015, nr 1, s. 149–151.
- PAWELEC D., WITEK J.: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – biblioteka otwarta w społecznej przestrzeni miasta*. „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2011, nr 2, s. 9–18.
- PAWELEC D., WITEK J.: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach – przed otwarciem*. „Forum Bibliotek Medycznych” 2011, nr 2 (8), s. 74–86.
- PAWELEC D., WITEK J., SMYŁŁA M. I IN.: *Projekt „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” wobec trendów i norm w budownictwie bibliotecznym*. „Biuletyn EBIB” 2009, nr 3 (103). http://www.ebib.info/2009/103/a.php?pawelec_in [dostęp: 5.12.2016].
- Regulamin organizacji wydarzeń w gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej*. http://www.ciniba.edu.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=473&Itemid=84&lang=pl [dostęp: 1.03.2018].
- SARZYŃSKI P.: *Z głową*. „Polityka” 2012, nr 13 (2852), s. 72–74.
- Sprawozdania z działalności CINIbA za lata 2012–2016*. Katowice 2013–2017 (mps).
- Sprawozdania Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego za lata 1995–2016*. Katowice 1996–2017 (mps).
- ŚMIERZEWSKI P.: *CINIbA nawiązuje do lokalnej architektury*. „Architektura” 2012, nr 10 (217), s. 48.
- TŻ: *Biblioteka XXI wieku. 10 zasad Faulknera-Browna*. „Architektura” 2012, nr 10 (217), s. 42–45.
- WITEK J.: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINIbA) – serce uczelni i regionu. Wybrane przykłady działań informacyjnych*. „Biuletyn Biblioteki Politechniki Śląskiej” 2012, nr 2, s. 195–201.
- WITEK J.: *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – biblioteka otwarta*. „Poradnik Bibliotekarza” 2012, nr 7–8, s. 45–48.
- WITEK J.: *Serce miasta*. W: *65 lat AZS Katowice*. Red. T. JANIK. Cz. 3: 2006–2011. Katowice 2011, s. 92–94.
- WITEK J.: *Tuż przed otwarciem*. „Gazeta Uniwersytecka” 2012, nr 6 (196), s. 9.
- WITEK J., KAMIŃSKA J.: *Rozmowa z mgr Jadwigą Witek, rzecznikiem prasowym i specjalistką ds. promocji i PR w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w Katowicach*. „Zarządzanie Biblioteką” 2015, nr 1, s. 152–153.
- WYSZYŃSKA K.: *Sprawozdanie z działalności systemu biblioteczno-informacyjnego za 2016 rok*. Katowice 2017 (mps).

Streszczenie

Artykuł *Akademicka księżnica w otoczeniu społecznym – budowanie relacji poprzez działania public relations* jest omówieniem działalności informacyjno-promocyjnej księżnicy UŚ od momentu jej założenia w 1968 roku aż do chwili obecnej – działania BUŚ w ramach CINIb-y. To omówienie historii rozbudowywania relacji z otoczeniem społecznym. Publikacja dzieli się na trzy zasadnicze części, dla których cezurą są lata 2008 – rozpoczęcie realizacji Projektu CINIbA i 2012 – otwarcie Centrum dla użytkowników. Część pierwsza koncentruje się na polityce propagatorskiej biblioteki akademickiej – tradycyjnej księżnicy stanowiącej zaplecze naukowe i warsztat informacyjny Uniwersytetu. Część druga traktuje o okresie największych przemian i metamorfozy biblioteki uniwersyteckiej w nowoczesne centrum informacji, służące nie tylko społeczności akademickiej, otwarte dla wszystkich. Część trzecia dotyczy już działalności promocyjnej w nowym budynku. Artykuł ma charakter analityczno-syntetyczny – zawiera wykresy, zestawienia danych obrazujące aktywność biblioteki w otoczeniu społecznym na przestrzeni 50 lat.

Słowa kluczowe:

Public relations, rzecznikostwo prasowe, promocja w bibliotece, marketing w bibliotece, relacje z otoczeniem w instytucjach non-profit, Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny (Akademia Ekonomiczna) w Katowicach, historia, budowa, nowoczesna biblioteka, biblioteka tradycyjna, biblioteka hybrydowa, biblioteka otwarta, konsorcjum uniwersytetów, BUŚ, BG UE, CINIbA

